

Iz Št. Vida nad Ipavo. A. V. — 2. dan t. m. gré oče s svojim 18 let starim sinom na Nanos travo žet (kosit). Med tem, ko kosita, vzdigne sin glavo pokonci, in ko da bi trenil, ga božjast popade in čez strašno grdo in strmo skalovje vrže. še čez 50 sežnjev globoko; oče, ki je zraven njega kosil, milo za njim pogleda, kako se premetuje po strašnem skalovju in z ene na drugo skalo odskače, dokler slednjič obleži; mislil si boš, dragi bravec, pa tudi njegov oče si je mislil, da se je sin na sto in sto koscev razletel. Ko pa oče o prevelikem strahu ne vé, kaj da bi počel, teče z velikim jokom in upitjem tje, kjer je fant pred nekoliko časom obležal, al čuda! najde ga še celega na obrazu ležati, le eno rano je imel na čelu in dve drugi na kolenu. Ko oče sina z jokom in strahom vzdigne, pregovori fant, in praša očeta: Kaj vam je, oče, da jokate, kaj se vam je zgodilo? Oče mu odgovori: Kaj ne veš, kaj se je s taboj godilo? Sin pravi, da nič ne vé, in da se mu ni nič hudega zgodilo; srečni nesrečnež ni od vsega nič vedil, ker božjast ga je bila še le potem pustila, ko ga je bil oče vzdignil. Kmali pridejo poklicani sosedge in ga domú nesó.

Iz Ljubljane. Za učitelja in začasnega ravnatelja (direktorja) naše realke je izvoljen g. Tomaž Schrey, rojen Krajnec in dosedaj c. k. učitelj gimnazije v Tarnovi.

— Sejm letošnji, ki se navadno „češpljev sejm“ imenuje, se začne prihodnji pondeljek, to je, 15. t. m.

— 3. zvezek letnika muzejnega društva je prišel te dni na svetlo pod naslovom: „Drittes Jahresheft des Vereines des krainischen Landesmuseums. Redigirt von Carl Deschmann. Custos des krain. Landes-Museums. Obsega ta zvezek izmed večih sestavkov spis Th. Elze-ta „o Kočevarjih“, kterega Kočevarji niso kaj veseli, — vremenstvo v Ljubljani leta 1858, 1859 in 1860 od C. Deschmanna, — potrese na Krajnskem od dr. H. Mitteis-a, — velik potres na Krajnskem leta 1811 od P. žl. Radics-a, — nekoliko o rastlinstvu krajnskem od Val. Plemel-na, — o nekterih podzemeljskih jamah okoli Doba od Š. Robiča, — in mnogo drobtinic, nabranih po C. Deschmann-u. Iz računa društvenega, ki ga je sestavil dnarničar g. M. Pregl, se kaže, da na koncu lanskega leta je društvo imelo 393 fl. 34 kr. gotovine, 17.342 fl. v obligacijah, 1231 gold. 73 kr. pa v hranilničnih bukvicah.

— (*Pobérki iz raznih časnikov.*) Kje je malo znani dunajski in celo nedolžni časnik „Gemeindezeitung“ staknil smešno novico iz Kranja, menda sam on vé, če je ni vzel iz „Botschafterja“ ali pa „Const. Oest. Zeit.“ — saj v „Triest.“ in „Tagesposti“ je nismo brali. Jo je morebiti sporočil tisti modri mož na Primorskem, od kterega so enkrat „Novice“ pravile, da te „zeitunge“ bere? Al naj je kakor koli hoče, tako-le se glasi v 36. listu ta burka: „Za vodja nove gimnazije v Kranji iz Ljubljane poslani profesor je v Ljubljano spet nazaj prišel zato, ker ta šola nič kaj dobrega teka nima in obilno delo ni v nikakoršni primeri z malim uspehom.“

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Po najvišem sklepu od 30. avgusta so presvitli cesar sedanjega c. kr. deželnega poglavarja v Trstu barona dr. Burger-ja izvolili za ministra pomorstva. Dr. Burger je bil do leta 1848 advokat v Trstu, leta 1848 je bil izvoljen za c. k. višega državnega pravduka, potem za c. kr. deželnega poglavarja štajarskega, pozneje lombarškega, po laški vojski pa je bil poklican za c. kr. deželnega poglavarja v Trst. Kot poslanec v državnem zboru je govoril za pomnoženje avstrijske bojne moči na morji, ki naj bo saj tolika kot sardinska.

— Za prihodnjo rekrutbo se bojo, kakor se sliši, še ta mesec poslali zaukazi vsem c. kr. deželnim poglavarstvom našega cesarstva.

— (*Povabilo.*) Huda nadloga je udarila, ni davno tega, iznenada nekatere dežele našega cesarstva; togotne vode namreč so planile čez bregove in zaplavile s pogubnim navalom mesta, sela, polja ter so grozovito divjaje potegnile marsikterega človeka v temni grob, pobrale marsiktero lastnino in povsod, kamorkoli so pridrvile, revo in težavo, jok in stek za sabo pustile. Cesarska vlada in pa občine ali soseske so si prizadjale, kolikor se je dalo odvrniti in polajšati nesrečo; tudi dobrotljivost milosrčnih ljudi se je v teh žalostnih dneh kaj lepo izkazala ter se je pomagalo kolikor in kjer je mogoče bilo; toda mnogo — premnogo je tacihs nesrečnih, ki se jim doslej še ni moglo pomagati in katerih ujokane oči so še zmer v nebo obrunjene. Videč toliko in tako deleč razširjeno nadlogo in revo, ki upije na pomoč, blagovolilo je Njegovo c. k. apostolsko Veličanstvo v preblagi vladarski skrbnosti najmilostliveje zapovedati, da se napravi 7. državna dobrodelna loterija, in da se vse nje čisti dohodek odmeni na podporo tistih prebivavcov raznih dežel našega cesarstva, na Donavi, Labi, Visli in njih dotocih, kateri so po letošnji povodnji v nesrečo prišli. Ta z dobitki bogato založena loterija je sedaj razpisana. Mnogim bo sreča stoterno povrnila dar, ki ga položé na oltar človekoljubja, pa tudi tisti, komur ona ne bi se izkazala prijazna, našel bo obilno plačilo v dobrem delu, v blagi zavesti, da je vsaj nekaj pripomogel k polajšanju nesrečnih revežev iz različnih dežel našega cesarstva, ki jih, če tudi nadlogo svojo v drugem kakem jeziku tožijo, vendar le oklepa vse ena vkupna državna in bratovska vez.

Koroško. Iz Celovca. Dela na železnici novi se bližajo koncu; potem takem se bo vendar menda železnica odprla h koncu letošnjega leta.

Iz Trsta 3. sept. Nove volitve 7 mestnih odbornikov so izpisane; ptujcom je pravica volitev vzeta.

Hrvaško. Iz Karlovca 3. sept. „Glasonoša“ se je z današnjim listom povečal in polepšal; izhaja sedaj kakor tako zvane „velike novine“ na veliki pôli in vrlo krasnim tiskom; čeravno je obsežek lista znatno veči, mu vendar cena ni povikšana, in predplatnici na celo leto dobivajo še gosp. Lukšičev koledar „Prorok“ za leto 1863 za nadarek.

— V Karlovcu so te dni nekega človeka zaprli, kateri se je z goljufijo pečal, ki ni bila težavna, pa mu je velik dobiček nesla: mož je sreberne petérke (drobiž po 5 kr.) zlatil in jih za cekine izdajal.

Česko. Iz Prage 2. sept. Spet bomo imeli tiskarno pravdo; vrednik „Pozora“, gospod korar Stule, je zavoljo nekega sestavka zatožen motenja javnega pokoja; zoper to tožbo c. kr. okrajne sodnije, ki jo je potrdila tudi deželna sodnija, se je pritožil pri c. k. najvišji sodni dunajski, pa ta je potrdila tožbo obeh unih sodnij.

Iz Galicije. Iz Krakova. Velika sodniška obravnava se bo pri nas kmali začela; deležniki tiste procesije, pri kateri so se zavolj političnega cikanja prepovedane cerkvene pesme pele, bojo sojeni; tudi več duhovnov je obdolženih, da so na pokopališčih, ki so njim na skrb izročene, trpeli križe postavljati iz političnega namena.

Ogersko. Iz Pešta. Na nekatere pritožbe takih občin (sosesk), kjer stanujejo narodi različnega jezika, veleva cesarsk ukaz, da tisti jezik naj rabi predstojništvo, ki ga govori večina prebivavcov.

Laško. Časniki donasajo zdaj popise tistega boja, kateri je bil blizo Reggia poleg gore Aspro med Garibaldovci in armado laško, ki jo je vodil polkovnik Pallavičini. Trpel je boj 4 ure; Garibaldovcov je bilo 2000, Piemontezov pa 1800; 12 jih je nek mrtvih obležalo, 200 pa ranjenih. Garibaldi je v nogo dvakrat vstreljen; pravijo, da ene kugle mu še zdaj niso mogli iz noge vzeti; dva zdravnik ga ozdravljata. Tudi njegov starejši sin Menotti je ranjen. Pravijo, da Pallavičini je med bojem poslal pogovornika (parlamenterja) do Garibaldita in v tem je nekako zvijačno zajel celo njegovo krdelo. Pallavičini je bil zato,

da ga je vjel, za generala povikšan. Garibaldita in njegovo vjeto krdelo so peljali v Spezzio. Večina turinske vlade je sklenila, da naj jih sodi posebna vojaška komisija. Trije advokati so se ponudili Garibalditu za zagovornike. Ker je Garibaldi ljubljenec Lahov in tudi dober prijatelj kralju bil, so vsi časniki v tem ene misli, da vjeti Garibaldi je ministru Ratazzi-u zdaj še večja zadrega kakor je bil dosihmal, ko je prenapeto v Rim tišal, kar pa tudi sama vlada turinska hoče in pa cesar Napoleon. Ko je cesar Napoleon zvedil novico, da so Garibaldita vjeli, je nek rekel: „Zdaj vidim, da me moja zvezda še ni zapustila.“ Kmalu pa mu je veselje vpadlo, češ, „kaj pa zdaj?“ Prvo je bilo, da je Napoleon kralju v Turin sporočil, da naj se brez njega nič ne sklene zoper Garibaldita. Napoleonove misli so, naj se z Garibalditom to počne, kar je kralj francoski Ludevik Filip nekdanj počel z Napoleonom, ko ga je v Ameriko poslal. Iz vsega se vidi, da so laške homatije zdaj še bolj zapletene kakor pred. Ljudstvo je po več mestih zlo razkačeno. Državni zbor v Turinu se bo nek začel 15. dan t. m.; do tega časa se bo menda pravda Garibaldova stekla, cesar minister Ratazzi želi, ki je zdaj v taki zadregi, v kakoršni še noben minister Emanuelov ni bil. Iz Pariza se sliši, da bo francoska armada še nekoliko časa v Rimu ostala. Cesar Napoleon je šel v toplice premišljevati, kako bo pletel klobčič naprej.

Iz Poljskega. Veliki knez Konstantin, načelnik Poljske, je razglasil opomin, v katerem Poljce svari, naj opustijo puntarske naklepe in mu pomagajo delati za srečo in blagor Poljskega. — Komaj je civilni vladnik Wielopolski dvakrat odšel nevarnosti življenja, mu je žugala te dni v tretje, prejel je prav drobno pisano pismo, ki je bilo pisano s tinto: kateri je bil primešan strup. Ker je mogel drobno pismo blizo oči držati, da ga je bral, se je nasopel strupa in bi se bil kmalo zaval. — Tako pravijo časniki.

Srbija. Iz Beligrada 3. sept. Pri nas še vse visi kakor je viselo. Da ni upati mirne sprave, se kaže iz tega, da so tukaj zbrane brambovce prve vrste združili s pravo armado in jih ž njo skupaj vaditi začeli. Danes je bila taka vaja, katero je vodil knez sam. Razun avstrijskega konsula so bili vsi drugi pričujoči. Ko je po končani vaji knez brambovce pohvalil, so zakričali vsi: „hvala gospodar!“ Jutri bo ta del brambovcov že začel opravljati navadno vojaško službo v taboru.

— Po najnovejših novicah se vsaki dan pričakuje, da se povrne komisar turške vlade Befik Efendi; pravijo da bo prinesel srbski vladi poslednjo besedo sultanovo, po kateri naj ustavi priprave za boj, naj barikade odpravi, četo ptujih vojakov razpusti. Ker srbski knez vsaki dan pričakuje tega pisma, odlaša še zmiraj, cesar narod vsaki dan iskrenješe želi, in noče še klicati velike narodne skupščine, ktera sama ima oblast, da razsodi: ali naj bo vojska ali naj ostane mir.

Črna gora. Da so Turki že Cetinje vzeli, kakor je carigradski telegram od 30. p. m. naznanil, ni res; al res je, da so po strašno krivavem boji 25. p. m. Turki čez Reko šli in so 26. p. m. brdo Doberskoselo posedli. To je zadnje mesto, kjer se Črnogorci morejo braniti; če to prederejo Turki, mora Cetinje pasti. Tukaj bojo junaški Črnogorci vso svojo silo napeli, in vsaki hip se pričakuje novica, da bo tukaj določivni boj, čeravno ne še poslednji. Da bi pač diplomaciji obveljalo, odvrniti strašno prelivanje kervi! Sliši se, da je Mirko, oče knezov, vojskovodstvu se odpovedal in da je Vukotić se vstopil na čelo ter s tem prevzel pretežno nalogo braniti Doberskoselo — vrata v Cetinje. Knez je poslal svojega doktorja v Skader, da bi se za mir pogajal na podlagi tiste konvencije, ki jo je francoski zastopnik po povelji knezovem podpisal. Črnogorci so žene in otroke in svoje premoženje poslali v

Njeguš. Ranjence, ki so dozdej na Cetinji bili, so poslali na mejo kotorsko. Ako zmagajo Turki in prederejo čez Doberskoselo, so sklenili Črnogorci Cetinje sožgati. Ko je unidan veliki vezir spet sultanu priporočal, naj sklene mir s Črnogorci, je nek hudo zarenčal nad njim, rekši: Ti govoriš o Črnogorci, kakor da bi bila ptuja vlada, s katero se vojskujem; Črnogorci so mi nepokorni podložniki (vazali), ktere moram kaznovati in jih k pokorščini spraviti, to je, sultan hoče na podlagi Omer pašatove zadnje besede od mesca aprila, da Črnogorci spoznajo sultana za višega gospoda in mu plačujejo vsakoletni davek.

Nemčija. V Sachsen-Altenburgu je te dni bila postava razglašena, ktera stan učiteljev na ljudskih šolah zdatno zboljšuje. Ta postava veleva, da po večem ali manjem številu otrok, ki v šolo hodijo, naj se na kmetih učiteljem plača določi najmanj po 200, 230 in 260 tolarjev, v mestih pa po 200, 250 in 300 tolarjev; kjer so soseske same tako revne, da ne morejo tolike plače dajati učiteljem, naj se jim pomaga iz državne kase. — Ta postava je vredna, da bi izgled bile tu in tam.

Angleško. Iz Londona 2. sept. Danes je bil velik hrup med našimi trgovci in fabrikanti. Vojska, ki jo imate severna in južna Amerika med seboj, se je tako obrnila, da še dolgo dolgo ne bo prišlo nič bombaža (pavole) iz Amerike. Indija, Avstralija, Afrika in vsi drugi kraji ne morejo toliko pavole dati, kakor jo dá sama Amerika, ktera je je Angležem pošiljala vsako leto čez 4 milijonov bál; zraven tega je ameriška pavola najbolja. Kar je tedaj še stare, čeravno slabeje ameriške robe bilo, vse se je zdaj, ko bi mignil, pokupilo in veliko dražje; ni tedaj čuda, da pavolnato blago se čedalje bolj povsod podražuje.

Žitna cena

v Ljubljani 6. septembra 1862.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 55. — banaške 5 fl. 55. — turšice 4 fl. 46. — sorsice 4 fl. 18. — rež 3 fl. 40. — ječmena 3 fl. 10. — prosa 3 fl. 10. — ajde 3 fl. 46. — oves 1 fl. 80.

Kursi na Dunaji

9. septembra 1862

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.		Druge obligacije z lotrijami.	
5% obligacije od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100 . g.	131.90
v novem dnar. po 100 g. g.	66.50	4 1/2% Teržaški lozi po 100 „	120.00
5% nar. posojilo od l. 1854 „	83.35	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike	71.60	ski po g. 100	93.75
4 1/2% „	62.00	Knez Esterhazy. po g. 40 „	93.50
4% „	55.75	Knez Salmovi po g. 40 „	37.—
3% „	42.00	Knez Palfyovi po g. 40 „	37.80
2 1/2% „	35.60	Knez Claryovi po g. 40 „	37.—
1% „	—	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	35.50
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgráz. po g. 20 „	22.—
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	21.25
5% doljno - avstrijske g.	85.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „	24.75
5% ogerske	73.00	Budimski . . . po g. 40 „	37.00
5% horvaške in slavonske „	70.75		
5% krajnske, štajarske,		Denarji.	
koroške, istrijske „	86.50	Cesarske krone . . . g.	17.54
Deržavni zajemi z lotrijami.		Cesarski cekini . . . „	6.10
Zajem od leta 1860 . . . „	91.70	Napoleondori 20 (frankov) „	10.19
„ „ „ 1860 petink. „	92.65	Souvraindori	17.70
„ „ „ 1839	138.00	Ruski imperiali	10.48
„ „ „ 1839 petink. „	—	Pruski Fridrikdori . . . „	11.70
5% narodni od leta 1854 „	90.25	Angleški souvaindori . . . „	12.80
Dohodkine oblig. iz Komo „	17.00	Louisedori (nemški) . . . „	—
		Srebro (ažijo)	26.—